Lietas arhīva Nr. C-0031-20/6
ECLI:LV:RLPT:2020:1217.C29856112.3.S

**SPRIEDUMS**
**Latvijas Republikas vārdā**

Rīgā , 2020.gada 17.decembrī

Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesas tiesnese D.Ķeire rakstveida procesā izskatīja civillietu SIA "GelvoraSergeļ" ( pirms tiesību pārņemšanas SIA "Aizdevums.lv" prasībā pret /pers. A/ un /pers. B/ par parāda piedziņu.

APRAKSTOŠĀ DAĻA

2012.gada 10.decembrī SIA "Aizdevums.lv " iesniegusi tiesā prasību pret atbildētājiem /pers. A/ un /pers. B/ par parāda piedziņu.

Prasības pieteikumā norādīts, ka 2006.gada 3.februārī starp SIA "AIZDEVUMS.LV" ( līdz 2009.gada 2.aprīlim nosaukums SIA „NELSS Līzings") un atbildētāju /pers. A/ tika noslēgts Kreditēšanas līgums Nr. NORDKN 060740-10939-112 (turpmāk - Līgums). Kopējā aizdevuma summa saskaņā ar līgumu sastādīja 2750,00 Ls, tajā skaitā aizdevuma pamatsumma 2500,00 Ls un komisijas atlīdzība par aizdevuma piešķiršanu 250,00 Ls.

Līguma noteikumi paredzēja izsniegtā aizdevuma atmaksu 24 mēnešu laikā, veicot regulārus ikmēneša maksājumus 131,70 Ls apmērā (pirmais maksājums sastādīja 146,19 Ls ). Par aizdevuma lietošanu atbildētājam tika piešķirti aizdevuma lietošanas procenti - 1.10% mēnesī no neatmaksātās aizdevuma summas, savukārt par maksājumu termiņa kavējumu tika piešķirts līgumsods 0.5 % dienā no nokavētā maksājuma summas, par katru nokavējuma dienu. Līgumā tika noteikta arī maksa par aizdevuma apkalpošanu 0,70 Ls mēnesī (līguma 2.3.punkts). Aizdevuma lietošanas procenti un maksa par aizdevuma apkalpošanu noteikta par aizdevuma līguma termiņu, t.i., no 2006.gada 3.februāra līdz 2008.gada 20.februārim.

2006.gada 3.februārī starp AS "AIZDEVUMS.LV" un atbildētāju /pers. B/, kā galvinieku tika noslēgts Galvojuma līgums Nr. NORDKN-060740-10939-112-1, saskaņā ar kuru atbildētājs /pers. B/ apņēmās kā pats parādnieks atbildēt aizdevējam par aizņēmēja saistībām saskaņā ar Kreditēšanas līgumu Nr. NORDKN-060740-10939-112.

Sākot ar 2007.gada janvāri atbildētājs /pers. A/ savu saistību izpildi pret prasītāju neveica, līdz ar ko atbildētājam sāka veidoties maksājumu parāds. Līguma darbības laikā prasītāja pārstāvji regulāri sazinājās ar atbildētāju /pers. A/, mutiski vienojās par saistību izpildi, bet atbildētājs saistību izpildi atbilstoši pušu norunām neveica. Līdz brīdim, kad prasītājs nolēma vērsties tiesā, atgādinājumi/brīdinājumi par pienākumu izpildīt savas saistības atbildētājam /pers. A/ tika nosūtīti .

Prasītājs ir vērsies tiesā ar pieteikumu par saistības piespiedu izpildīšanu brīdinājuma kārtībā gan pret galveno aizņēmēju, gan pret galvotāju, taču pieteikumi atstāti bez izskatīšanas, jo brīdinājuma izsniegšana parādniekiem nav bijusi iespējama.

Prasītājs savas saistības pret atbildētāju /pers. A/ izpildīja, veicot aizdevuma piešķiršanu, līdz ar to prasītājs ir tiesīgs pieprasīt no atbildētāja /pers. A/ saistību izpildi līgumā noteiktajā kārtībā un apmērā.

Saskaņā ar līguma noteikumiem, atbildētājam /pers. A/ kopumā saskaņā ar maksājumu grafiku bija jāveic maksājumi 3175,29 Ls apmērā, atmaksājot aizdevuma pamatsummu un komisijas atlīdzību par aizdevuma piešķiršanu 2750,00 Ls, aizdevuma lietošanas procentus 408,49 Ls un maksu par aizdevuma apkalpošanu 16, 80 Ls.

Līdz prasības pieteikuma sastādīšanas dienai atbildētājs /pers. A/ veicis maksājumus 1332, 87 Ls apmērā, no kuriem līguma termiņa laikā ieturēts līgumsods 1, 38 Ls , līdz ar ko aizdevuma atmaksai samaksāts 1331,49 Ls.

Atbildētāja /pers. A/ parāds pēc maksājumu grafika uz prasības pieteikuma sastādīšanas dienu ir 1856,52 Ls , ko veido neatmaksātās aizdevuma pamatsummas parāds 1592,87 Ls , komisijas atlīdzības par aizdevuma piešķiršanu parāds 97,60 Ls , aizdevuma lietošanas procentu un maksas par aizdevuma apkalpošanu parāds 166,59 Ls .

Ņemot vērā, ka atbildētājs /pers. A/ ievērojami nokavējis saistību izpildes termiņu, prasītājs ir tiesīgs atbildētājam aprēķināt līgumsodu atbilstoši Līguma 6.2.punkta noteikumiem. Prasītājs aprēķinājis līgumsodu par maksājumu kavējumu par laiku no 2006.gada 21.jūnija līdz 2012.gada 26.novembrim, un aprēķināto summu ierobežojis ar aizdevuma pamatsummas parādu 1592,87 Ls. Nenoliedzami, ka ilgstoša saistību nepildīšana rada parādniekam nelabvēlīgas sekas. Kopš 2007.gada janvāra atbildētāji nav veikuši nevienu parāda atmaksas maksājumu, nav sazinājušies ar kreditoru nolūkā vienoties par parāda atmaksu, līdz ar ko atbildētāju attieksme pret saistību izpildi vērtējama kā negodprātīga.

Kopējā prasības summa uz prasības celšanas dienu sastāda 3449, 39 Ls , tajā skaitā pamatparāds 1592,87 Ls , komisijas atlīdzība par aizdevuma piešķiršanu 97,06 Ls , aizdevuma lietošanas procenti un maksa par aizdevuma apkalpošanu 166,59 Ls un aprēķinātais līgumsods 1592,87 **.**

Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 195.Pantu , prasītājs lūdz noteikt prasītājam tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei (izsoles dienai) saņemt likumiskos procentus no piespriestās parāda pamatsummas.

Ņemot vērā iepriekšminēto, pamatojoties uz Civillikuma 1934., 1943., 1692., 1698., 1702., 1716., 1717., 1720., 1722., 1753., 1756.pantiem, prasītājs lūdzis tiesu:

-piedzīt no atbildētāja /pers. A/ , par labu prasītājam pamatparādu 1592,87 Ls (2266,45 EUR) , komisijas atlīdzības par aizdevuma piešķiršanu parādu 97,06 Ls (138,10 EUR), aizdevuma lietošanas procentu un maksu par aizdevuma apkalpošanu parādu 166,59 Ls ( 237,04 EUR) , un līgumsodu 1592,87 Ls ( 2266,45 EUR) ,kopā 3449, 39 Ls (4908,04 EUR).

- piedzīt no atbildētāja /pers. A/ par labu prasītājam visus tiesāšanās izdevumus;

- ja sprieduma izpilde pret /pers. A/ nav iespējama, vai veikta daļēji, lūdz tiesu noteikt, ka spriedumā piespriestās, bet nepiedzītās summas, piedzenamas no galvinieka atbildētāja /pers. B/.

- noteikt prasītājam tiesības saņemt likumiskos procentus (6% gadā no neatmaksātās pamatparāda summas 1592,87 Ls ( 2266,45 EUR) ) par laika posmu no sprieduma pasludināšanas līdz pilnīgai sprieduma izpildei.

Rakstveida paskaidrojumus par prasību atbildētāji nav iesnieguši.

Ar Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesas 2015.gada 14.augusta tiesas sēdes protokollēmumu SIA "Aizdevums.lv" aizstāta ar UAB "GELVORA" , kā arī UAB Gelvora aizstāta ar SIA "Gelvora" (tagadējais nosaukums SIA "GelvoraSergeļ").

Atbildētājs /pers. A/ miris /datums/.

Ņemot vērā, ka konstatēts, ka atbildētājs /pers. A/ ir miris , ar Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesas 2017.gada 7.jūnija lēmumu tiesvedība lietā apturēta līdz viņa tiesību pārņēmēja noteikšanai.

Ar 2019.gada 4.oktobra tiesas sēdes protokollēmumu tiesvedība lietā atjaunota.

2020.gada 27.martā tiesā saņemti prasības pieteikuma precizējumi (l.l.183), kuros norādīts, ka prasītājs atsakās no prasības daļā pret atbildētāju /pers. A/. Palielinājis likumisko procentu apmēru par laika periodu no 2013.gada 28.decembra (cesijas līguma noslēgšanas datuma) līdz 2020.gada 20.aprīlim, lūdzot piedzīt likumisko procentu parādu 858,77 EUR apmērā.

Lūdzot apmierināt prasību un piedzīt no /pers. B/, par labu prasītājam aizdevuma pamatparādu 2266,45 EUR, komisijas atlīdzības par aizdevuma piešķiršanu 138,10 EUR, aizdevuma lietošanas procentu parādu 237,04 EUR, līgumsodu 2266,45 EUR, likumiskos 6% procentus par laiku no 2013.gada 28.decembra līdz 2020.gada 20.aprīlim – 858,77 EUR, kopā piedzīt 5766,81 EUR.

Piedzīt no /pers. B/ prasītāja labā visus tiesāšanās izdevumus.

Noteikt prasītājam SIA „GelvoraSergel", reģ.nr. 40103837691, tiesības saņemt likumiskos 6% gadā no neatmaksātās parāda summas par laika posmu no sprieduma pasludināšanas līdz pilnīgai sprieduma izpildei .

Ar Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesas 2020.gada 16.jūlija lēmumu nolemts lietu izskatīt rakstveida procesā saskaņā ar Covid-19 infekcijas izplatības pārvaldības likuma 10.pantu.

Pusēm par lietas izskatīšanu rakstveida procesā ir paziņots.

2020.gada 14.augustā prasītājs iesniedzis tiesā prasības precizējumus, palielinot likumisko procentu apmēru par 78,70 EUR par laika periodu no 2020.gada 20.aprīļa līdz 2020.gada 17.novembrim. Lūdzot tiesu:

-piedzīt no /pers. B/, par labu atbildētājam aizdevuma pamatparādu 2266,45 EUR, komisijas atlīdzības par aizdevuma piešķiršanu 138,10 EUR, aizdevuma lietošanas procentu parādu 237,04 EUR, līgumsodu 2266,45 EUR, likumiskos 6% procentus par laiku no 2013.gada 28.decembra līdz 2020.gada 20.aprīlim – 858,77 EUR un likumiskos 6% 78,70 EUR, kas aprēķināti par laika periodu no 2020.gada 20.aprīļa līdz 2020.gada 17.novembrim , kopā piedzīt 5845,51 EUR, kā arī tiesāšanas izdevumus.

Noteikt prasītājam SIA „GelvoraSergel", reģ.nr. 40103837691, tiesības saņemt likumiskos 6% gadā no neatmaksātās parāda summas par laika posmu no sprieduma līdz pilnīgai sprieduma izpildei.

MOTĪVU DAĻA

Tiesa, pārbaudījusi civillietas materiālus un izvērtējusi lietā esošos rakstveida pierādījumus, atzīst, ka prasība ir apmierināma daļēji.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 97.panta pirmo daļu tiesa novērtē pierādījumus pēc savas iekšējās pārliecības, kas pamatotas uz tiesas sēdē vispusīgi , pilnīgi un objektīvi pārbaudītiem pierādījumiem, vadoties no tiesiskās apziņas, kas balstītas uz loģikas likumiem, zinātnes atziņām un dzīvē gūtiem novērojumiem.

Ar 2014.gada 1.janvāri Latvijas Republika iestājās Eirozonā, līdz ar to no 2014.gada 1.janvāra Latvijas Republikā nacionālā valūta ir *euro* un visi norēķini notiek *euro* valūtā. Saskaņā ar Padomes 1997.gada 17.jūnija Regulu (EK) Nr.1103/97 civillietās, kas uzsāktas līdz 2014.gada 1.janvārim, lietu izskatot pēc būtības, spriedumā tiesa summas, kas norādītas latos, konvertē saskaņā ar Padomes noteikto maiņas kursu (1 *euro* = 0,702804 lati) un noapaļojot saskaņā ar *Euro* ieviešanas kārtības likuma 6.pantu, spriedumā norādot summu gan latos (informatīvi), gan *euro*.

No lietas materiāliem redzams, ka 2006.gada 3.februārī starp SIA „NELSS Līzings"(no 2009.gada 2.aprīļa SIA "AIZDEVUMS.LV" ) un atbildētāju /pers. A/ tika noslēgts Kreditēšanas līgums Nr. NORDKN 060740-10939-112 (turpmāk – Līgums)(l.l. 10-12).

Saskaņā ar Līgumu prasītājs aizdevis /pers. A/ naudas summu 3912,90 EUR ( 2750,00 Ls), kas sastāvēja no aizdevumma summas 3557,18 EUR ( 2500,00 Ls) un komisijas atlīdzības par aizdevuma piešķiršanu 355,72 EUR ( 250 ,00 Ls). Līguma noteikumi paredzēja izsniegtā aizdevuma atmaksu līdz 2008.gada 20.februārim, veicot regulārus ikmēneša maksājumus EUR 187,39 EUR ( 131,70 Ls) (pirmais maksājums sastādīja - 208,01 EUR (146,19 Ls) ). Par aizdevuma lietošanu atbildētājam tika noteikti procenti – 1,10% mēnesī no atlikušās aizdevuma summas, savukārt par maksājumu termiņa kavējumu – līgumsods 0,5 % dienā no nokavētā maksājuma summas, par katru nokavējuma dienu. Maksa par aizdevuma apkalpošanu noteikta EUR 1,00 ( 0,70 Ls) mēnesī (līguma 2.3.punkts).

Parakstot līgumu, /pers. A/ apliecinājis, ka ir iepazinies ar līguma noteikumiem, viņam tie ir saprotami un pilnībā pieņemami.

2006.gada 3.februārī atbildētājs /pers. B/ kā galvotājs noslēdza ar SIA Nelss Līzings" ( no 2009.gada 2.aprīļa SIA "AIZDEVUMS.LV" ) Galvojuma līgumu Nr.NORDKN 060740-10939-112-1 (turpmāk Galvojuma līgums) kā galvinieks uzņēmies atbildēt par /pers. A/ saistībām kā pats parādnieks, kas izriet no Līguma Nr. NORDKN 060740-10939-112-1 (l.l.12).

Galvojuma līgumā atbildētājs /pers. B/ apņemas atbildēt kreditoram ne tikai par galveno parādu, bet arī par visiem blakus prasījumiem, radītajiem zaudējumiem un tiesāšanās izdevumiem saistībā ar aizdevuma līguma Nr. NORDKN 060740-10939-112 neizpildi vai nepienācīgu izpildi.

Galvojuma līguma 1.4. punkts nosaka, ka parakstot šo līgumu, galvinieks atsakās no tiesībām prasīt aizdevējam, lai aizdevējs vispirms ar prasību par saistību izpildi vēršas pie paša aizņēmēja.

Parakstot minēto Galvojuma līgumu atbildētājs /pers. B/ apliecināja, ka viņam ir saprotama šī galvojuma saturs, nozīme un iespējamās sekas. Galvinieks šo galvojumu parakstījis labprātīgi, no brīvas gribas, bez maldības un spaidiem.

Līgumi, kas noslēgti starp prasītāju un **/pers. A/** un /pers. B/ nav apstrīdēti, nav atcelti vai atzīti par spēkā neesošiem, līdz ar to tie atzīstami par tiesīgi noslēgtiem darījumiem, un ir saistoši līdzējiem.

Civillikuma 1587.pants paredz, ka tiesīgi noslēgts līgums uzliek līdzējam pienākumu izpildīt apsolīto, un ne darījuma sevišķais smagums, ne arī vēlāk radušās izpildīšanas grūtības nedod vienai pusei tiesību atkāpties no līguma, kaut arī atlīdzinot otrai zaudējumus.

Civillikuma 1934.pants nosaka, ka ar aizdevuma līgumu jāsaprot zināma daudzuma atvietojamu lietu nodošana īpašumā, ar pienākumu atdot saņemto tādā pašā daudzumā un tādas pašas šķiras un labuma lietās.

Civillikuma 1692.pants nosaka, ka galvojums ir ar līgumu uzņemts pienākums atbildēt kreditoram par trešās personas parādu.

Civillikuma 1946.pants nosaka, ka procenti par aizdevumiem dodami tikai tad, ja tie bijuši tieši norunāti vai ja parādnieks pielaidis nokavējumu, bet šā likuma 1753.pants paredz, ka ar procentiem jāsaprot tā atlīdzība, kas dodama par kādas naudas summas vai citu atvietojamu lietu (844.p.) lietošanas atvēlējumu vai kavējumu, samērā ar viņu daudzumu un lietošanas ilgumu, bet šā likuma 1756.pants paredz, ka pienākums maksāt procentus pamatojas vai nu uz tiesisku darījumu, vai uz likumu.

No lietas materiālos esošā parāda summas aprēķina redzams, ka sākot no 2007.gada janvāra /pers. A/ savas saistības pret prasītāju pienācīgi neveica. Pamatparāds pēc maksājumu grafika uz prasības pieteikuma sastādīšanas dienu ir 2266,45 EUR (1592,87 Ls ) un komisijas atlīdzības par aizdevuma piešķiršanu EUR 138,10 EUR (97,06 Ls) parāds. Aizdevuma lietošanas procentu parāds 223,09 EUR (156,79 Ls) un maksas par aizdevuma apkalpošanu parāds 13,94 EUR ( 9,80Ls) kopā 237,04 EUR (166,59 Ls). Aizdevuma lietošanas procenti aprēķināti par līguma termiņu no 2006.gada 3.februāra līdz 2008.gada 20.februārim.

Tāpat redzams, ka /pers. A/ līdz prasības celšanai veicis aizdevuma atmaksas maksājumus 1896.50 EUR ( 1332,87 Ls) apmērā, no kuriem līguma termiņa laikā ieturēts līgumsods 1,96 EUR (l,38 Ls), līdz ar ko aizdevuma pamatsummas un aizdevuma lietošanas procentu un aizdevuma

apkalpošanas maksas atmaksai samaksāts 1894,59 EUR ( 1331,49 Ls).

No lietas materiāliem redzams, ka prasītājs savas saistības pret /pers. A/ izpildījis, taču viņš savas saistības nav pildījis, kā rezultātā izveidojies pamatparāds 2266,45 EUR ( 1592,87 Ls )un komisijas atlīdzības par aizdevuma piešķiršanu 138,10 EUR ( 97,06 Ls) parāds.

Tiesai nav pamata apšaubīt prasītāja aprēķinu, jo tas nav apstrīdēts un ir konstatējams, ka /pers. A/ nav pildījis savas saistības. Līdz ar to tiesa atzīst, ka prasība par pamatparāda 2266,45 EUR (1592,87 Ls) un komisijas atlīdzības par aizdevuma piešķiršanu EUR 138,10 EUR ( 97,06 Ls) , piedziņu ir pamatota un apmierināma.

Aizdevuma lietošanas procentu parāds un maksas par aizdevuma apkalpošanu parāds sastāda , kopā 237,04 EUR ( 166,59 Ls).

Saskaņā ar Civillikuma 1943. pantu aizņēmējam jāatdod tāda pati summa vai tāds pats daudzums, kādu viņš saņēmis.

Saskaņā ar Civillikuma 1753.panta noteikumiem ar procentiem jāsaprot tā atlīdzība, kas dodama par kādas naudas summas vai citu atvietojamu lietu lietošanas atvēlējumu vai kavējumu, samērā ar viņu daudzumu un lietošanas ilgumu.

Savukārt, saskaņā ar Civillikuma 1756.pantu pienākums maksāt procentus pamatojas vai nu uz tiesisku darījumu, vai uz likumu. No Kreditēšanas līguma izriet, ka /pers. A/ par aizdevuma lietošanu bija jāmaksā aizdevuma procentus, kas aprēķināti maksājumu grafikā. No Līguma 2.2.punkta redzams, ka par aizdevuma lietošanu atbildētājam noteikti procenti – 1,10 % mēnesī no neatmaksātās aizdevuma summas. Pamatojoties uz Kreditēšanas līguma parāda aprēķinu prasītājs aprēķinājis aizdevuma lietošanas procentus un maksas par aizdevuma lietošanu parādu 237,04 EUR ( 166,59 Ls ) , kas sastāv no aizdevuma lietošanas parāda 223.09 EUR ( 156,79 Ls ) un maksas par aizdevuma apkalpošanu parāds 13,94 EUR (Ls 9,80) Aizdevuma lietošanas procenti aprēķināti par līguma termiņu no 2006.gada 3.februāra līdz 2008.gada 20.februārim.

Ņemot vērā minēto, tiesa secina, ka prasītājs līgumiskos procentus aprēķinājis
saskaņā ar līgumu un likumu, turklāt, procentu apmērs ir samērīgs ar pamatparāda summu.

Saskaņā ar Civillikuma 1716.pantu (redakcijā, kas bija spēkā līdz 2013.gada 31.decembrim) līgumsods ir pametums, ko kāda persona uzņemas ciest sakarā ar savu saistību tajā gadījumā, ja viņa šo saistību neizpilda vai neizpildītu pienācīgi.

Tiesa konstatē, ka Kredītēšanas līguma 6.2. punktā ir pielīgta saistība maksājumu grafikā noteikto maksājumu kavējuma gadījumā maksāt līgumsodu , savukārt par maksājumu termiņa kavējumu – līgumsods 0,5 % dienā no nokavētā maksājuma summas, par katru nokavējuma dienu.

Prasītājs pamatojoties uz minēto līguma punktu ir aprēķinājis līgumsodu 2266,45 EUR ( 1592,87 Ls) apmērā par laiku no 2006.gada 21.jūnija līdz 2012.gada 26.novembrim, aprēķināto summu ierobežojot ar aizdevuma pamatparādu, ko lūdz piedzīt.

Tā kā lietas izskatīšanas gaitā ir konstatējams nokavējums, tad tiesa secina, ka ir iestājies juridisks pamats līguma 6.2. punktā paredzētā līgumsoda piemērošanai. Tomēr vienlaikus tiesa uzskata par nepieciešamu samazināt piedzenamā līgumsoda apmēru līdz 10 procentiem no pamatparāda summas.

Saskaņā ar Civillikuma 1724.[1] pantu, tiesa samazina pieprasīto līgumsodu līdz saprātīgam apmēram, ja tas ir pārmērīgs, salīdzinot ar neizpildīšanas vai nepienācīgas izpildīšanas radīto zaudējumu vai ņemot vērā citus apstākļus. Ja līdzēji vienojušies, ka līgumsoda samaksa atsvabina šā soda cietēju no procentiem un augļiem, kas no viņa pienākas, kā arī zaudējumu atlīdzības, tad samazinātā līgumsoda apmērs nedrīkst būt mazāks par otram līdzējam nodarītajiem zaudējumiem.

Kā norādīts juridiskajā literatūrā, tiesai taisnīguma nodrošināšanas nolūkā ir tiesības vērtēt līgumsoda samērīgumu neatkarīgi no tā, vai atbildētājs ir norādījis uz pārmērīgi lielo līgumsoda apmēru (Torgāns K. Līgumu un deliktu tiesību problēmas. Rīga: Tiesu namu aģentūra. 2013.g. 171.lpp). Arī tiesu praksē ir pausts viedoklis, ka, lemjot jautājumu par līgumsoda piedziņu, tiesai, atbilstoši Civillikuma 1724.[1] pantam, ir pienākums vērtēt prasītāja aprēķinātā līgumsoda samērīgumu, turklāt neatkarīgi no tā, vai atbildētājs ir iesniedzis iebildumus vai norādījis uz pārmērīgi lielo līgumsoda apmēru (sk. Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesu kolēģijas spriedumus: 2014.gada 7.aprīļa spriedumā lietā Nr. CA-0334-14/17, 2014.gada 28.oktobra spriedumā lietā Nr. CA-0457- 14/17; 2014.gada 12.maija spriedumā lietā Nr.CA-0934-24/32.

Līdz ar to tiesa uzskata par nepieciešamu pēc savas iniciatīvas pārbaudīt pieprasītā līgumsoda samērīgumu. Šobrīd, uz lietas izskatīšanas dienu, likumdevējs ir izvērtējis līgumsoda samērīgumu un piemērošanu līgumattiecībās, Civillikuma 1716.panta trešajā daļā atzīstot, ka līgumsods par saistību nepienācīgu izpildi vai neizpildīšanu īstā laikā (termiņā) var tikt noteikts pieaugošs, taču kopumā ne vairāk par 10 procentiem no pamatparāda vai galvenās saistības apmēra. Lai arī minētā panta noteikumi nevar tikt tieši piemēroti pušu tiesiskajās attiecībās, jo līgumsods aprēķināts par laika periodu līdz minētās normas spēkā stāšanās brīdim, tomēr minētā panta noteikumi ir atzīstami par likumdevēja noteiktu mērauklu soda samērīgumam, kas tiek atzīts arī tiesu praksē sk. piem. Rīgas apgabaltiesas 2015.gada 11.februāra spriedumu lietā Nr. CA- 0659-15/20, arī 2016.gada 29.februāra spriedumu lietā Nr. CA-0475/25).

Tā kā uz līgumsoda aprēķināšanas brīdi Civillikuma 1716.pantā noteiktais 10 procentu
līgumsoda aprobežojums vēl nebija spēkā, tad tiesa uzskata, ka atkāpšanās no 10 procentu līgumsoda samērīguma mērauklas būtu iespējama, ja lietas materiālos būtu pierādījumi par to, ka atbildētāja saistību neizpilde būtu nodarījusi kreditoram ārkārtīgi lielus zaudējumus tomēr no prasības pieteikuma un lietas materiāliem šādi apstākļi nav konstatējami.

Līdz ar to tiesa uzskata, ka līgumsoda summa ir aprobežojama ar 10 procentiem no pamatparāda, tas ir 226, 64 EUR (Ls 159,28). Prasība par līgumsoda 2039,81 EUR (Ls 1433,59 ) (2266,45- 226,64= 2039,81) piedziņu ir noraidāma.

Saskaņā ar Civillikuma 1759. panta 1. punktu procenti jāmaksā arī bez noteiktas norunas, uz likuma pamata par katru parāda samaksas nokavējumu, kaut arī parāds pats par būtu bezprocentīgs; šādus procentus sauc par nokavējuma procentiem.

Savukārt no Civillikuma 1765.panta izriet, ka procentu apmērs cieši jānosaka aktā vai darījumā, ja tas nav darīts, kā arī tajā gadījumā, ja likums nosaka aprēķināt likumiskos procentus, tas ir, seši procenti no simta gadā.

Prasītājs par laiku no 2013.gada 28.decmbra līdz 2020.gada 20.aprīlim aprēķinājis 6% likumiskos procentus 858,77 EUR , kā arī no 2020.gada 20.aprīļa līdz 2020.gada 17.novembrim aprēķinājis likumiskos procentus 78,70 EUR, kopā aprēķinājis nokavējuma procentus 937,47 EUR apmērā.

Tiesai nav pamata apšaubīt prasītāja veikto likumisko nokavējuma procentu aprēķinu pareizību, turklāt šis aprēķins nav apstrīdēts, līdz ar to tie 937,47 EUR ir piedzenami.

Saskaņā ar Civillikuma 1702.pantu, kad pret galvinieku ceļ prasību, viņš var prasīt, lai kreditors griežas ar to papriekš pie galvenā parādnieka, ja piedziņa no tā izdarāma tikpat sekmīgi un viegli. Šī tiesība atkrīt, ja galvinieks noteikti no tās atteicies. Par tādu atteikšanos uzskatāms jau arī tas, ja galvinieks uzņemas saistību kā pats parādnieks.

/pers. A/ no Kredīta līguma izrietošās saistības nav izpildījis. /pers. A/ miris /miršanas datums/.

Lai gan formāli Civillikuma 1712.pants paredz, ka galvojums izbeigtos ar notikumu, kura rezultātā bez saistību un tiesību pārņēmēja beidz pastāvēt galvenais parādnieks - fiziskai personai nomirstot, tomēr šāds secinājums neatbilst likuma mērķim un būtībai.

Augstākās tiesas Senāts ir atzinis, ka akcesoritātes princips nav absolūts un tādos gadījumos, kad galvojuma kā papildu saistības daba nonāk pretrunā ar galvojuma mērķi, ir pieļaujami izņēmumi no tā. Kā norādīts Civillikuma 1692.pantā, galvojuma mērķis ir atbildēt par trešās personas parādu. Galvinieka pienākums atbildēt kreditoram izriet nepastarpināti no galvojuma līguma - galvojot par parādnieka saistībām, galvinieks uzņemas risku atbildēt

kreditoram par parādnieka saistībām arī tad, ja pēdējais nonāktu finansiālās grūtībās. Līdz ar to loģiski izriet secinājums, ka galvinieka atbildības pienākums kreditoram par tāda parādnieka, kurš nonācis maksātnespējas situācijā, saistībām tieši atbilst galvojuma mērķim (skat. Augstākās tiesas Senāta spriedums SKC-86/2011). Piemērojot analoģiju, tiesa atzīst, ka galvenajam parādniekam nomirstot, galvinieks netiek atsvabināts no pienākuma atbildēt kreditoram par galvenā parādnieka saistībām, jo tas ir pretrunā ar galvojuma mērķi. Gadījumā, kad galvenais parādnieks miris, galvojums no papildu saistības pārtop par patstāvīgu saistību.

Līdz ar to, galvotājam /pers. B/ ir atbildība par kredīta līguma saistību izpildīšanu un prasītājai ir tiesības griezties pie atbildētājas kā galvinieka ar prasījumu par galvenā parādnieka parāda piedziņu.

Atbildētājs /pers. B/ piedzenamās summas apmēru un aprēķinu nav apstrīdējis, kā arī nav iesniedzis pierādījumus par saistību izpildi, līdz ar to no atbildētāja /pers. B/ piedzenams par labu prasītājam aizdevuma pamatparāds 2266,45 EUR ( Ls 1592,87 ),komisijas atlīdzības par aizdevuma piešķiršanu 138,10 EUR ( 97,06 Ls) , aizdevuma lietošanas procentu un maksas par aizdevuma lietošanu parāds 237,04 EUR ( 166,59 Ls ), līgumsods 226,64 EUR ( 159,28 Ls), likumiskos 6% procentus par laiku no 2013.gada 28.decembra līdz 2020.gada 17.novembrim 937,47 EUR (658,86 Ls) .

Prasītājs iesniegtajos prasības grozījumos atteicās no prasības pret /pers. A/ , līdz ar ko tiesa atzīst, ka ir iestājušies Civilprocesa likuma 223.panta 4.punktā norādītie tiesvedības izbeigšanas apstākļi.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 41.panta pirmo daļu pusei, kuras labā taisīts spriedums, tiesa piespriež no otras puses visus tās samaksātos tiesas izdevumus. Ja prasība apmierināta daļēji, šajā pantā norādītās summas piespriež prasītājam proporcionāli tiesas apmierināto prasījumu apmēram.

Tādējādi no atbildētāja /pers. B/ par labu prasītājam, atbilstoši Civilprocesa likuma 41.panta pirmajai daļai un 39.panta pirmās daļas 5.punktam, ir piedzenami prasītāja samaksātie uz atbildētāju /pers. B/ attiecināmie tiesas izdevumi proporcionāli prasījumu apmierinātajai daļai, tas ir, valsts nodeva 195,67 EUR un ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi 5,10 EUR , kopā 200,77 EUR.

Turklāt no Tiesu informatīvās sistēmas pavēstu uzziņas datiem un lietas materiāliem pievienotās izziņas par ar lietas izskatīšanu saistītajiem izdevumiem izriet, ka sakarā ar pavēstu un dokumentu nosūtīšanu, ir radušies izdevumi 42,41 EUR apmērā (l.l.2). Prasītājs, iesniedzot tiesā prasības pieteikumu, ir samaksājis ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 7,83 EUR , tādējādi neapmaksātā ar lietas izskatīšanu saistīto izdevumu daļa ir EUR 34,85.No atbildētāja /pers. B/ valsts labā piedzenami tikai uz viņu attiecināmie tiesas izdevumi 26,53 EUR( 18,65 Ls) , kas piedzenami saskaņā ar Civilprocesa likuma 39.panta pirmās daļas 5.punktu.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 195.pantu prasītājai atzīstamas tiesības par laiku no līdz sprieduma izpildei (izsoles noslēguma dienai) saņemt no atbildētāja /pers. B/ likumiskos procentus.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 204.$^{1}$pantu atbildētāja /pers. B/ nosakāms termiņš 10 dienas sprieduma labprātīgai izpildei no sprieduma likumīgā spēkā stāšanās dienas.

**Rezolutīvā daļa**

Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 193., 195., 204.$^{1}$ un pantu, tiesa

**nosprieda**

Prasību apmierināt daļēji.

Piedzīt no /pers. B/, personas kods /personas kods/, par labu SIA "GelvoraSergel" reģ.Nr.40103837691 pamatparādu **2266,45 EUR** (divi tūkstoši divi simti sešdesmit seši euro ,45 centi), komisijas atlīdzības par aizdevuma piešķiršanu **138,10 EUR** ( viens simts trīsdesmit astoņi euro, 10 centi), aizdevuma lietošanas procentu parādu **237,04 EUR** (divi simti trīsdesmit septiņi euri 04 centi) par periodu no 2006.gada 3.februāra līdz 2008.gada 20.februārim , līgumsodu **226,64 EUR** ( divi simti divdesmit seši euro,64 centi), likumiskos procentus par laiku no 2013.gada 28.decembra līdz 2020.gada 17.novembrim **937,47 EUR** (deviņi simti trīsdesmit septiņi euro 47 centi) , kā arī tiesāšanas izdevumus **200,77 EUR** (divi simti euro ,77 centi) , kopā 4006,47 EUR (četri tūkstoši seši euro, 47 centi).

Samaksa veicama SIA "Gelvora Sergel",reģistrācijas Nr. 40103837691, kontā AS "SWEDBANK" konta Nr. LV46HABA0551039500305.

Prasību daļā par līgumsoda piedziņu 2039,81 EUR (divi tūkstoši trīsdesmit deviņi euro 81 centu) ir noraidāma.

Izbeigt tiesvedību daļā pret /pers. A/.

SIA "GelvoraSergel", ir tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei /izsoles noslēguma dienai/ saņemt no /pers. B/ likumiskos procentus (seši procenti no simta gadā) no nesamaksātās parāda pamatsummas.

Spriedums izpildāms labprātīgi 10 (desmit) dienu laikā no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Piedzīt no /pers. B/, personas kods /personas kods/, par labu valstij ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 26,53 EUR (divdesmit seši euro 53 centi).

Ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumu labprātīgās izpildes termiņā iemaksājami, norādot šādus rekvizītus: Saņēmējs: Tiesu administrācija, reģ. Nr. 90001672316, saņēmēja iestāde: Valsts kase, BIC kods: TRELLV22, Konta Nr. LV51TREL2190458019000, maksājuma mērķis iemaksas mērķis: 21499 - ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi lietā Nr.C298561 12 (Lietas arhīva Nr. C29-0031/20)

Maksājumu apliecinošs dokuments par ar lietas izskatīšanu saistīto izdevumu samaksu valsts ienākumos nekavējoties iesniedzams Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesā Rīgā, Lomonosova ielā 10 vai nosūtāms tiesai pa pastu, vai nosūtāms uz tiesas e-pasta adresi.

Noteikt /pers. B/, termiņu sprieduma labprātīgai izpildei 10 dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Spriedumu var pārsūdzēt Rīgas apgabaltiesā 20 dienu laikā no sprieduma sastādīšanas dienas 2020.gada 17.decembra , iesniedzot apelācijas sūdzību Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesā.

Tiesnese . D.Ķeire